

Subjektivní a subjektní

Když mluvíme (a myslíme) o subjektivitě, musíme si být vždy dobře vědomi nutnosti upřesnění, k čemu se ono označení „subjektivní“ vlastně vztahuje. Především se musíme rozhodnout, chceme-li přistupovat k tomu, co označujeme za „subjektivní“, jakoby zvenčí, ze stanoviska pozorovatele či popisujícího tzv. subjektivitu, anebo zda nám jde o to, že sama subjektivita (každá, tj. každý akt či výkon subjektivity) se vztahuje k něčemu dalšímu, a nám jde o to, že toto další je „subjektivní“ (buď pouze subjektivní anebo také subjektivní vedle něčeho nesubjektivního). V prvním případě shledávám chybu onoho přístupu pouze zvnějška v tom, že vlastně subjektivitu objektivuje a tím ji vlastně zbavuje toho hlavního, toho nejdůležitějšího, totiž že má smysl (význam) pouze díky tomu, že se vztahuje mimo sebe, k něčemu dalšímu, co už není součástí subjektivního aktu (tj. aktu subjektivity jako výkonu). Subjektivita nahlížená a zkoumaná pouze zvnějšku, je – ať už v daném případě (výjimečně, protože kriticky) právem nebo ve všech ostatních případech neprávem a nekriticky – nahlížena jako uzavřená do sebe, do svého myšlenkového „osvětí“, tedy do svých předmětných subjektivních (psychických apod.) souvislostí, tj. ve skutečnosti činěna čímsi zbaveným smyslu (významu).

(Písek, 150830-3.)